

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ

НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Тези доповідей
Всеукраїнського круглого столу

(м. Харків, 20 квітня 2016 р.)

Харків 2016

УДК 342.7(477)+341.231.14
ББК 67.9(4УКР)300.32+67.511.3
НЗ5

Оргкомітет конференції:

Головко О. М. – перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ (голова);

Марчук М. І. – завідувач кафедри конституційного та міжнародного права факультету № 4 (кіберполіції) ХНУВС (заступник голови);

Радченко О. І. – доцент кафедри конституційного та міжнародного права факультету № 4 (кіберполіції) ХНУВС (секретар);

Мірошниченко О. С. – начальник відділу організації наукової роботи ХНУВС;

Полховський О. М. – начальник інформаційно-технічного відділу ХНУВС;

Процких Т. О. – директор загальної бібліотеки ХНУВС;

Тарасенко В. М. – начальник відділу організації служби ХНУВС;

Щербакова І. В. – начальник відділу зв'язків з громадськістю ХНУВС.

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення ХНУВС від 22.02.2016 № 16.*

НЗ5 Національні та міжнародні механізми захисту прав людини : тези доп. Всеукр. круглого столу (м. Харків, 20 квіт. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2016. – 216 с.

Збірник склали тези наукових доповідей учасників всеукраїнського круглого столу, присвяченого проблемам захисту прав і свобод людини.

Для науковців, правоохоронців-практиків, слухачів, курсантів та студентів юридичних вузів.

УДК 342.7(477)+341.231.14
ББК 67.9(4УКР)300.32+67.511.3

*Матеріали викладені в авторській редакції з незначними
коректорськими правками.*

ЗМІСТ

Сокурєнко В. В.	
Права людини як фундаментальна цінність.....	7
Головко О. М.	
Гідність людини як моральна основа її прав	10
Бандурка О. М.	
Політичні партії як інститути громадянського суспільства	12
Райнін І. Л.	
Розвиток системи охорони здоров'я населення як реалізація права громадян на здоров'я.....	15
Безпалова О. І.	
Взаємодія України та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини..	18
Боняк В. О.	
Реальність прав, свобод, обов'язків, людини і громадянина як принцип діяльності органів охорони правопорядку України	22
Зінченко О. В.	
Недоторканність майна громадян у конституціях африканських країн	26
Магновський І. Й.	
Гарантії прав і свобод людини та громадянина, їх сутність (теоретичне узагальнення).....	29
Мельник К. Ю.	
Право на працю: міжнародні стандарти та українська реальність.....	31
Музичук О. М.	
Забезпечення прав особи під час закінчення досудового розслідування	34
Проневич О. С., Проневич Т. М.	
Інститут омбудсмєна в німецькій поліції як додатковий інструмент забезпечення прав і свобод окремих соціально вразливих категорій населення	37
Синявська О. Ю.	
До питання суб'єктивних публічних прав, свобод і законних інтересів приватних осіб в адміністративному праві	41
Сыроєд Т. Л.	
Концепція гендерної проблематики в аспекте поддержания международного мира и безопасности.....	45
Бакумов О. С.	
Активне виборче право та електоральна поведінка: досвід США	48
Бандурка А. С.	
Кримінальна відповідальність за порушення виборчих та референдних прав .	50
Варунц Л. Д.	
Конституційне правосуддя: досвід Канади.....	53
Ващук Ю. О.	
Захист прав людини – основний пріоритет відомчої правотворчої політики..	56
Войціховський А. В.	
Європейський механізм протидії торгівлі людьми	59
Галан В. О.	
Участь інституційної системи Європейського Союзу у сфері протидії дискримінації.....	62
Голубов А. Є.	
Забезпечення прав і свобод людини органами системи кримінальної юстиції України як пріоритет їх діяльності.....	65

Гринюк В. О. Розуміння обвинувачення у кримінальному процесі в розрізі додержання прав і свобод людини.....	68
Гришко Л. М. Зміст права на свободу думки і слова.....	71
Гудзь Л. В. Проблеми співвідношення норм міжнародного і національного виборчого законодавства України	73
Гудзь Т. І. Проблеми правового регулювання та забезпечення права на мирні зібрання в Україні.....	76
Даниленко А. В., Кочура О. О. Окремі аспекти реалізації положень засади національної мови у кримінальних провадженнях за участі німих, глухих і глухонімих.....	79
Каленіченко Л. І. Форми (класифікація) соціальної відповідальності	81
Кобзєва Т. А. Реалізація громадськими суб'єктами прав щодо управління фінансами	84
Колісник Т. В. Характеристика мандату ООН на проведення миротворчої місії	87
Коломієць Ю. М. Права людини як основа громадянського суспільства.....	90
Коломось Н. В. Система адміністративно-правового захисту прав дитини в Україні	93
Коровайко О. І. Реалізація міжнародних стандартів кримінального судочинства в судовому провадженні	95
Коцан І. Д. Історія експертно-криміналістичної служби органів внутрішніх справ на Черкащині	98
Криворучко Л. С. Актуальні питання дотримання прав людини в Україні протягом 2015–2016 років	101
Кучук А. М. Права людини: універсальні чи регіональні?.....	103
Лазарєв В. В. Основні підходи до розуміння поняття громадянства	106
Логвиненко І. А. Права і свободи людини в Українській державі (квітень–грудень 1918 року).	108
Мандичев Д. В. Адміністративно-правові принципи діяльності господарських судів України у системі правозахисних гарантій	110
Марков В. В., Куцоласький Д. А. Принцип верховенства права як ціннісна складова захисту прав і свобод людини.....	113
Марчук М. І. Проблеми реалізації принципу релігійної нейтральності органів державної влади Республіки Польща	116
Мураховська Т. Є. Становлення галузі соціального права	119

Пампура М. В.	
Поняття та види функцій правосвідомості як елемента правозахисного механізму	123
Радченко О. І.	
Децентралізація та деконцентрація влади: співвідношення понять	126
Сапейко Л. В.	
Дотримання прав боржника під час накладення арешту на майно	128
Селюков В. С.	
Питання правового забезпечення проходження первинної професійної підготовки патрульною поліцією в Україні	130
Сергєєв А. А.	
Забезпечення прав людини в контексті реформування МВС	132
Слинько Д. В.	
Джерела процесуального права	135
Тітов Є. Б.	
Концепція відповідальності міжнародних організацій	138
Тітов І. Б.	
Теоретичні та практичні проблеми подвійного (множинного) громадянства	141
Устименко О. С.	
Загальна характеристика стандартів професійної поведінки працівників поліції в Англії та Уельсі	145
Федосова О. В.	
Правові основи забезпечення прав неповнолітнього у кримінальному провадженні	148
Філяніна Л. А.	
Захист свідків, потерпілих та інших осіб, які сприяють кримінальному судочинству під час судового розгляду	151
Аюпова Р. М.	
Господарські суди у національному механізмі захисту прав людини	154
Батраченко О. В.	
Удосконалення організаційно-штатної структури Національної поліції як суб'єкта забезпечення публічної безпеки і порядку	156
Больбіт Ю. Л.	
Державна фіскальна служба України у системі суб'єктів правоохоронної діяльності	159
Бурбика В. О.	
Характеристика взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами у розрізі додержання прав і свобод людини у правоохоронній діяльності	161
Волошук Я. О.	
Кіберполіція як запорука боротьби з порушеннями права людини на інформацію: міжнародний досвід та проблеми національного законодавства	164
Гільбурт А. М.	
Гуманістичні засади правової політики України	166
Грушевський В. А.	
Особливості забезпечення прав людини регіональними управліннями Державної фіскальної служби України	169

Дякова О. О.	
Правова культура поліцейського в контексті формування «європейської» правової системи України	171
Дьомін В. О.	
Запровадження інституту префектів як елемента проекту змін до Конституції щодо децентралізації	173
Євдокіменко С. А.	
Особливості здійснення військовими прокуратурами нагляду за додержанням і застосуванням законів у сфері оборонно-промислового комплексу	175
Ластович Д. М.	
Адміністративно-правовий статус поліції як суб'єкта захисту прав людини .	178
Логвиненко Є. С.	
Права людини і громадянина у конституційних актах Української Центральної Ради	181
Михайлов М. Б.	
Безпосередня демократія як організаційно-правова основа взаємодії суспільства та держави	183
Михайлова Ю. О.	
Суддівське самоврядування як елемент механізму забезпечення права особи на незалежний суд.....	186
Мушая Є. Л.	
Національна стратегія України у сфері прав людини	188
Негодченко В. О.	
Діяльність Національної поліції України щодо реалізації державної інформаційної політики.....	190
Носіков Д. М.	
До питання про фіскальні права особи.....	193
Орлова О. Ю.	
Безумовний основний дохід як механізм реалізації достатнього життєвого рівня.....	195
Пшинник О. В.	
Захист прав і свобод людини як пріоритет протидії економічній злочинності (адміністративно-правовий аспект)	198
Рунова В. В.	
Місце та особливості господарських судів у правоохоронній системі України	200
Сагун А. В.	
Забезпечення законності службової діяльності в судовій системі: уточнення термінології.....	203
Соловей Н. С.	
Комунальна власність в Україні як право територіальної громади на власність.....	206
Субота С. І.	
Форми і принципи взаємодії поліції та громадянського суспільства	208
Шатерніков М. І.	
Адміністративні повноваження господарських судів у системі національного правозахисного механізму.....	210
Южека Р. С.	
Взаємна обізнаність наречених про стан здоров'я за сімейним законодавством України	212

УДК 342.72/73

Ігор Йосифович МАГНОВСЬКИЙ,

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри теорії та історії держави і права
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА, ЇХ СУТНІСТЬ (ТЕОРЕТИЧНЕ УЗАГАЛЬНЕННЯ)

В умовах формування демократичних засад громадянського суспільства особливої актуальності набувають питання, що стосуються гарантій прав і свобод людини та громадянина. Усвідомлення людиною своєї свободи, можливості реалізувати свої права, нерозривно пов'язане з конкретними умовами, які склались у певному суспільстві. Тому в останні роки вчених і практиків, перш за все в галузі юриспруденції, а також і громадян, турбує питання: якою повинна стати модель української держави, що більшою мірою здатна гарантувати громадянам їх права і свободи? І це обумовлює потребу з'ясування сутності розуміння гарантій прав і свобод людини та громадянина.

Звичайно, це питання є предметом вивчення і дослідження вчених, політичних діячів, правознавців, про що свідчать публікації в наукових виданнях та засобах масової інформації. Але у переважній більшості оприлюднених думок, гарантії прав і свобод людини висвітлюються без аналізу їх витоків, особливостей розвитку, сутності та багатьох інших, пов'язаних з цим складним явищем, проблем, а розглядаються як давно зрозумілі речі.

У цьому аспекті привертає увагу позиція Ю. С. Шемшученка про те, що демократизм будь-якої держави визначається її ставленням до прав і свобод людини. За чинною Конституцією України утвердження та забезпечення прав людини є ключовим обов'язком держави. В Основному Законі дійсно закріплено широке коло особистих, соціально-економічних, політичних і культурних прав та свобод у відповідності до міжнародних стандартів. Що ж до реального забезпечення відповідних прав і свобод, то тут є серйозні проблеми. Найбільш важливою з них є проблема гарантій цих прав і свобод.

Незважаючи, що утвердження та забезпечення прав і свобод людини й громадянина є головним конституційним обов'язком держави, проте, як наголошує В. Я. Тацій, значна частина громадян України не має змоги в повному обсязі реалізувати свої права. Разом

з тим, практична цінність прав і свобод людини та громадянина полягає саме в їх реальності, тобто в реалізації можливостей, які впливають зі змісту того чи іншого суб'єктивного права. Реальність прав людини має забезпечуватися цілою низкою гарантій – засобів, способів та умов, використовуючи які суб'єкт досягає безперечної реалізації своїх прав. Ці гарантії обумовлені рівнем демократії, розвитку економіки, правової культури суспільства, ступенем незалежності судової влади, обґрунтованістю встановлених законом обмежень тощо.

За влучним висловом В. Ф. Погорілка та В. Л. Федоренка, гарантії конституційних прав і свобод людини та громадянина виступають важливою проблемою внутрішнього та зовнішнього правового розвитку, а їх забезпечення – це той критерій, за яким оцінюється досягнутий рівень демократії в конкретній державі. Водночас права і свободи людини та громадянина є однією з найважливіших суспільних цінностей, головним об'єктом більшості конституційно-правових відносин. Ефективність їх виконання, використання та дотримання, врешті їх реальність залежить від рівня їх захищеності, гарантованості.

У свою чергу Є. О. Гіда цілком обґрунтовано стверджує, що на сучасному етапі поступу української держави та суспільства проблема забезпечення прав і свобод особи набуває особливого значення. Існуючий розрив між проголошеними Конституцією України правами та свободами особи, а також закріпленими в ній гарантіями цих прав та свобод він пояснює тим, що вільне громадянське суспільство та демократична, правова, соціальна держава, в нашій країні ще, на жаль, не сформувались. Тільки подолавши всі труднощі становлення правової державності та створення основ вільного громадянського суспільства можна підійти до реального забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Таким чином, проблема гарантій прав та свобод людини – одна з найскладніших проблем сучасності, якій слід приділити належну увагу для запровадження у життя закріплених Конституцією України прав і свобод людини та громадянина.

Отже, на нашу думку, гарантії прав і свобод людини та громадянина – це умови, засоби і способи створені суспільством та державою і похідних від неї інститутів влади, установ, організацій, які забезпечують їх фактичну реалізацію, охорону та захист. Сам механізм системи гарантій прав і свобод по їх запровадженню у реальну дійсність, на наш погляд, являє собою комплекс взаємопов'язаних і

взаємодіючих нормативно-правових засобів та способів, якими охоплюється вся сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, спрямованих на реальне здійснення кожним своїх прав та свобод.

Одержано 17.03.2016

Наукове видання

Національні та міжнародні механізми захисту прав людини

Тези доповідей
Всеукраїнського круглого столу
(м. Харків, 20 квітня 2016 р.)

Відповідальні за випуск: *О. І. Радченко, П. О. Білоус,
А. С. Тяпкін*
Комп'ютерне верстання *А. О. Зозулі*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 12,6. Обл.-вид. арк. 11,98.
Тираж 80 пр. Зам. № 2016-10.

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080.
Свідectво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.